

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Pikamäe: õigusemõistmine vajab IT arenguks paradigmamurrangut

---

Pikamäe: õigusemõistmine vajab IT arenguks paradigmamurrangut

9. veebruar 2018

Riigikohtu esimees Priit Pikamäe tõdes täna kohtunike ees peetud kõnes, et kohtusüsteemil tuleb infotehnoloogia mõjul tahes tahtmata teiseneda – loobuda tuleks paberdokumentide vormistamisnõudest menetlusseadustikes.

Pikamäe tunnistab, et ehkki paljude riiklike protsesside digitaliseerimine on toonud Eestile rahvusvahelises plaanis palju positiivset tähelepanu, ei ole Eesti kohtute tööprotsesside digitaliseerimine andnud tulemuseks midagi sellist, millega riikidevahelises võrdluses suurt tunnustust võita.

Riigikohtu esimehe hinnangul ei tähenda digitaalne kohtutoimik praegusel kujul midagi enamat, kui seni paberil olnud kohtuasja materjali kuvamist edaspidi arvutiekraanil. Seda põhjusel, et kohtumenetluste seadustike loogika lähtub vaikimisi arusaamast, et õigusmenetlus talletatakse paberil. Nii mõistetaksegi praegu kohtumenetluse digitaliseerimise all paberkandjal vormistatud menetlusedokumentide mehhaanilist ülekandmist digitaalsesse ruumi.

„Olen seda meelt, et kui me soovime õigusemõistmist tõeliselt innovatiivselt infotehnoloogiliste lahendustega siduda, siis vajame esmalt õigusmenetlusi endid puudutavat paradigmamurrangut. Edasiminekuks oleks õigusmenetlustes tarvis sarnast mõttemudeli muutust, nagu see leidis aset digiallkirja puhul. Ilmselt ei arva täna enam keegi, et digiallkirja andmiseks tuleb esmalt paberile kirjutatud allkiri arvutisse skaneerida,“ sõnas Pikamäe.

Senisest enam tuleks tähelepanu pöörata ka sellele, kuidas infotehnoloogia võimalusi õigusemõistmisega siduda. „Platvormid, mis võimaldavad kõigest paari sekundiga läbi töötada miljoneid lehekülge leidmaks näiteks pankrotimenetluseks või maksukuriteoks vajalikku teavet, võimaldavad hoida märkimisväärselt kokku juristide tööaega. Samamoodi võiks kokkuvõttes kohtute töökoormust leevendada see, kui pakkuda kohtusse pöördujate abistamiseks välja arvutiprogramm, mis hindab isiku perspektiivi saada oma õiguste kaitseks riigi õigusabi,“ tõi Pikamäe ettekandes näiteid.

Seevastu rakenduse osas, mis võtaks inimestelt õigusemõistmise üle ja kus kohtunikke asendaks otsuse langetamisel robotid, oli Riigikohtu esimees kriitiline. "Olen veendunud, et õiglustunne on midagi sedavõrd sügavalt inimlikku, et selle ülekandmine elutusse algoritmi pole lihtsalt võimalik."

Ettekanne on täismahus kättesaadav Riigikohtu kodulehel [1].

Merje Talvik
Kommunikatsioonijuht

Riigikohus
Tel. 7309042; 5333 9846

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/pikamae-oigusemoistmine-vajab-it-arenguks-paradigmamurrangut>

Lingid

[1]

https://www.riigikohus.ee/sites/default/files/elfinder/analyytid/2017/RKE_ettekanne_t%C3%A4iskogu_2018.pdf